



Habermannův mlýn



Ve filmu Habermannův mlýn budou scény pohodové...

Juraj Herz

Tak trochu poetická hrůza

Zanedlouho uvidíme Herzův nejnovější film Habermannův mlýn o odsunu Němců ze severomoravského pohraničí po druhé světové válce a o zvěrstvech, která je schopen udělat člověk člověku. Nikdo jiný neumí vyprávět o hrůze v mezilidských vztazích tak poeticky.

Co vás vedlo k tomu, že jste se pustil do tak kontroverzního tématu?

Narodil jsem se ve slovenském Kežmarku v rodině s židovskými kořeny. V dobách Slovenského štátu za druhé světové války nás jednoho dne známí upozornili, že po nás „ochránci rasy“ půjdou a že bychom se měli někde schovat. Útočiště jsme našli sedm kilometrů za Kežmarkem v německé vesnici Eisdorf, kde žilo pouze německé obyvatelstvo. Všichni obyvatelé té vesnice věděli, že tam jsme, hrál jsem si s jejich dětmi na ulici – a nikdo nás neudal. Zůstali jsme v Eisdorfu tři týdny a pak nám z Kežmarku zavolali, že už nebezpečí pominulo, vrátili jsme se, gardisti nás zavřeli a poslali do koncentráku. Šedesát procent naší rodiny zahynulo v plynu – jeden dědeček si dokonce musel vykopat hrob a pak ho zastřelili. Vrátili jsme se tři: otec, máma a já. Šli jsme po válce do té vesnice poděkovat za ochranu. Vesnice byla vyrabovaná, Němci byli pryč, vyhnání, jejich osudy jsme nikdy nezjistili. A já pociťuji vůči nim povinnost říci všem, že se musí rozlišovat mezi vinnými a nevinými. Řčení Oko za oko, zub za zub nesmí v civilizované společnosti platit!



Řeknu vám ještě jeden příklad ze svého dětství: Můj otec byl lékárník a naproti nám bydlel lékař, doktor Kaul. Byl jsem velmi nemocný, měl jsem spálu, což bylo v té době těžké onemocnění, a doktor Kaul nám nosil zrnkovou kávu, kterou jsem potřeboval. Od jeho synů Alfonse a Toma jsem si půjčoval mayovky tištěné švabachem... To byli skvělí lidé. I ti byli vyhnáni. Pátral jsem po nich v Německu, ale už jsem je nikdy nenašel.

Jsou zkrátka lidé a lidé. Někteří byli svedeni, jiní naopak využívali příležitosti k získání majetku. Dělal to jak Němci, tak i Češi a Slováci. To, co se těsně po válce stalo na Habermannově mlýně ve vesničce Bludov na severu Moravy, mělo tři důvody: jedním byla touha uchvátit majetek bohatého mlynáře a majitele pily, druhým snaha umlčet ty, kteří věděli, kdo z Čechů spolupracoval za války s Němci, a třetím je lidská vášeň ničit a mstít se.

Přitom je známo, že mlynář Hubert Habermann, ač Němec, pomáhal českému obyvatelstvu, kde to šlo. Jeho vrah však nebyl nikdy dopaden.

Mluvil jste s potomky účastníků té tragédie?

Ve spojení s nimi byl původní autor scénáře Josef Urban. Kromě Habermanna jsme ale jména ostatních postav změnili. Dřina to však byla úpomná: scénář měl jedenáct verzí a pracovalo se na něm skoro tři roky. Těžké bylo i natáčení, protože zrovna vypuklo období přívalových dešťů a my měli k dispozici pouze čtyřicet natáčecích dní, ani o den víc. Nakonec se ale všechno povedlo, což je malý zázrak. Velkou zásluhu na tom mají i vynikající herci.

Vedle německých se ve filmu objevují i známí čeští herci, i když mnohde jen v malých „štěčích“...

Ne všichni. Například Karel Roden hraje zřejmě poprvé nejladnější figuru celého filmu. A když viděli němečtí producenti Jana



... dobou podmíněně...



... i vrcholně dramatické



Kouzelník a dívka



T.M.A.

Hrušínského, který ztvárňuje obojetného ředitele lázní, řekli, že takového herce nemají. Dále je tam Olda Kaiser, Radek Holub, Zuzanka Kronerová, Andy Hryc – je pravda, že někteří z nich mají třeba jen velmi malé role. Němci se mě ptali, jak to, že takoví skvělí herci mi přišli hrát i maličké roličky. A já odpovídal: „Vzali to, protože jsou to přátelé.“

Habermannův mlýn dostal prestižní cenu v Německu a ještě nebyl hotový... Kdy jej uvidí český divák?

To je pravda. Nebyla ještě hotová muzika, ale porotci Bavorské filmové ceny si tu nehotovou verzi vyžádali a film nakonec dostal nejvyšší režijní cenu. Další ocenění získal i představitel hlavní role, německý herec Mark Waschke. Až poté jsme snímek dokončili a následně jsme jej promítali v New Yorku distributorům a ředitelům festivalů. Okamžitě jej koupil jeden z celoamerických distributorů, který se zabývá nezávislými filmy. Premiéra měla být už dávno, nicméně vzhledem k tomu, že producent

Jan Kuděla chce, aby film měl premiéru v Mnichově, v Praze a ve Vídni, muselo se vše odložit na začátek října, protože na jaře byla v Mnichově všechna velká kina obsazena.

Dalšího ocenění se vám dostalo na letošním karlovarském festivalu, tentokrát za celoživotní přínos kinematografii...

To mi ani nepřipomínejte! Tyhle ceny jsou jako pohřbívání zaživa. Předsmrtná tryzna. Ale já už jsem zvyklý. Například nedávno mě také pohřbil bulvár, když napsal, že jsem prodělal operaci prostaty, která se nepovedla, a přitom pravda byla taková, že jsem měl obyčejný zánět močových cest, v nemocnici mi dali antibiotika a šel jsem domů.

Když jsme zabrousili do vašeho nejtímnějšího soukromí: sedíme v tuto chvíli ve zbrusu novém uměleckém klubu, který vaše žena Terežka se svým přítelem vytvořila ve sklepení vašeho domu. Ten dům je ale vůbec zajímavý – kolik členů vaší rozsáhlé rodiny tady bydlí?

Polovina domu patří Terežčině mámě, bydlí tady šestadevadesátiletá prababička, tetičky, sestřenice, Terežka s přítelem, dcera Annelie, já jsem si zrekonstruoval půdní byt a se mnou bydlí přítelkyně Martina. Všichni se scházíme – nejen tady v klubu – a jsme přátelé.

Jaký je recept na bezproblémové soužití tak různorodé rodiny?

Lidé nesmějí být sobečtí a musejí chápat ty druhé.

— INZERCE —



Nová půjčka COFIDIS s nízkou splátkou

Novinka

100 000 Kč za 2 405 Kč

Nabídka platí do 31.7.2010 při délce splácení 55 měsíců, RPSN 13,0%

Speciální kód: MIN1028S

810 600 810

www.cofidis.cz

- Vyřízení, vedení i předčasné splacení je zdarma
- Výše splátky v případě sjednání pojištění neschopnosti splácet se nemění



Volejte finančního poradce nebo vyplňte žádost online